

Az asztalosinas

A szurtos kis asztalosinas, Munkácsy Mihály kiült a műhely elé a küszöbre és onnan nézte, milyen lassan halad előre a toronyóra mutatója. Néha elnézett ugyan a távolba is, megfigyelte két káposztalepké vidám kergetődzését, de aztán újra az órára tapadt a tekintete. Barátait, a két Vidovszky-fiút várta. A két fiut, Ferit meg Lacit, akik most jöttek haza nyári vakációra. Már egyszer kereste őket, dobogó szívvvel kopogtatott be az ismerős házba, de kopogtatására nem jött felelet. Csak nagysokára került elő valahonnan a kócos szolgáló.

— Itthon vannak a fiuk? — kérdezte félénken Munkácsy Mihály, az akkor még asztalosinas.

— A fiatalurak Borosékhoz mentek — mondta közönyösen a leányzó és azzal már el is fordult Miskától.

Munkácsy Mihály tehát visszafordult. Akkor még csak negyed három volt. Most háromnegyedre jár az idő. Még sokáig kellett várakoznia.

Ahogy ott ült a küszöbön és elnézte a csigamódra kullogó óramutatót, visszagondolt a régi időre. A régi jó időre, amikor még nem volt asztalosinas és Vidovszkyéknál volt vendégségben. Amikor a hat gyermekkel ott kergetődzött az udvar puha homokján és barátjainak elsőivé fogadta Lacit és Ferit. Azután eszébe jutott inaskodásának első éve. A sok keserűség, a sok szidás, pofon, amely örökre megbánatta vele, hogy egykor azt felelte nagybátyja kérdésére, hogy asztalos szeretne lenni. Mert ő asztalos akart lenni. Asztalos és semmi más. Hiába ellenezték, hiába próbálták lebeszélni róla, ő megmaradt a mellett, hogy asztalos lesz. Mert akkor még nem tudta, mennyi szenvedéssel jár az asztalosmesterség. De aztán eszébe jutottak a szép vasárnapok és elmosolyodott. A kedves vasárnap délutánok, amikor ott ült Vidovszkyéknál a nagy lámpa alatt és versenyt rajzolgatták Ferivel.

A tűz ott duruzsolt a kályhában, a nagy lámpa beragyogta őket és ők lázas szorgalommal rajzoltak, festettek. Mindaddig, míg be nem hozták az almákat. Szép mázos tányéron hozták a pirosan mosolygó almakupot.

Hirtelen felkelt és megindult Vidovszkyék felé. Lassan ment, még messze volt a négy óra. Vidovszkyék háza előtt megállt és unottan majszolgatni kezdett egy vadszőlő indát. De egyszerre felragyogott a szeme, a sarkon túl két hozzá hasonló nagyságu diákgyerek közeledett. Feri meg Laci. Munkácsy Mihály szaladni kezdett és egy-kettőre ott termett előttük.

— Szervusztok! — mondta a futástól elfuló hangon. — Szervusztok.

A két fiu azonban csodálkozva nézte a szurtos, mezitlábás inasgyereket.

— Jé, te vagy, Miska? — kérdezte aztán vontatottan Feri.

— Én — mondta ragyogó szemmel a kis Munkácsy és örömmel ragadta meg a fiuk kezét.

De a fiuk nem mutattak valami nagy örömet. Alig beszéltek hozzá, inkább iskolai dolgokról tárgyaltak és Miska jelenlétét szinte észre sem vették. Csak nagysokára szólt oda gunyosan Laci, a fiatalabbik.

— Hát tudsz-e már tulipánt festeni, Miska?

A gunyos kérdés és a nemtörődés bátortalanná tette Miskát. Szótlanul haladt előre a fiuk mellett, s csak a szíve sajgott, csak a szeme sarka lett hirtelen nedves.

A ház előtt a két fiu hirtelen megállott.

— Be akarsz jönni hozzánk? — kérdezték hidegen.

Miska legszivesebben igennel felelt volna. De nem szólt. Tagadólag ránta meg a fejét és félénk kéznyujtással bucsuzott is már.

Aztán meg se fordult, vissza se nézett, csak ment előre, a kis piszkos műhely felé. S halkán suttozta maga elé:

— Hát olyan nagy baj, hogy inas vagyok? Hogy szégyelni kelljen engem? Ferinek meg Lacinak, a legjobb barátainknak!

A toronyóra akkor verte el éppen a négyet és Munkácsy Mihály úgy érezte, hogy soha, soha az életben nem lehet már boldogtalanabb. Mert ez volt a kis asztalosinasból nagy festővé lett Munkácsy Mihálynak az első és legnagyobb csalódása az életben.

Laczkó Mária.

Szántó-vető magyarok

Olyan mindegy, hogy* hívják őket,
Mióta élnek, Pál, vagy János,
Egyforma mind, ők nem éreznek
Rokonságot a nagyvilághoz.

Mint buzájuk a határban,
Amely az ősi földön termett,
Mint a hajtás az erdő mélyén,
A falujoknak megszülettek.

Gyermekostor ott pattog vigan
Kicsiny kezükben utcahosszal
S a kalapjuknál legénysorban
Vig bokkréták ott nyiladoznak.

Rádőlnek az eke szarvára
S a barázdákba mennek, mennek,
A földjük hosszát mindig mérik,
De a világra nem figyelnek.

Ha örömük van, eldalolják
S elszáll vele pacsirta szárnya,
Ha bánatuk van, borus arccal
Beleszántják a barázdába.